

Dansen de bomen?

Projecten cultuurhistorie van Veluwse bossen

Paul Thissen

programma coördinator Cultuurhistorie provincie Gelderland

Symposium 'Erfgoed in bos en natuur, Werk in uitvoering' – 4-10-2012 te Tongeren

Investeringsagenda 2010 - Dansende bomen

- In 2010 provinciale regeling 'Dansende bomen'
- Doel: ervaring opdoen met de uitvoering van cultuurhistorische projecten in oude bossen van de Veluwe – en de rol van de provincie daar bij.
- Vandaag terugkijken... en vooruit kijken.

Dansen de bomen? Bijdrage Paul Thissen op symposium Erfgoed in bos en natuur op 4-10-2012

Initiatieven voorafgaand aan 2010

- Ook voorafgaand aan 2010 al initiatieven, bijv.
 - op landgoederen: parkbossen
 - rond grafheuvels in bos
- Rol provincie voor cultuurhistorie Veluws bos en natuur, sinds 2004
 - onderzoek stimuleren
 - bijeenkomsten organiseren / samenwerking stimuleren
 - projectenprogramma's

Belvoir -> Cultuur&Erfgoed

- Ook andere organisaties actief
 - Stichting Probos
 - Unie van Bosgroepen
 - adviesbureaus

Dansen de bomen? Bijdrage Paul Thissen op symposium Erfgoed in bos en natuur op 4-10-2012

1 april 2010: aankondiging regeling

- Betreft oud bos of bos met veel cultuurhistorie
- Uitvoeringsgericht: maximum van 20% voor nadere inventarisatie, overhead e.d.
- Motivatie inhoud: waarom deze elementen / structuren
- Motivatie strategie: behoud, accentueren, restaureren
- Effect op andere kwaliteiten (recreatie, natuur, houtproductie)
- Geen strijdigheid met natuurdoelen of ruimtelijk beleid
- Duurzame instandhouding waarborgen

Dansen de bomen? Bijdrage Paul Thissen op symposium Erfgoed in bos en natuur op 4-10-2012

Regeling Dansende bomen

provincie
Gelderland

- Stichting Probos in begeleidende rol
- Eerst projectidee op A4 gevraagd, voorkwam grote tijdsinvestering voor kansloze ideeën
- Vanwege pilotkarakter: hoge maximale provinciale bijdrage (max 66%)
- Eigenaren zelf verantwoordelijk voor (kosten voor) vergunningen Wro, Monumentenwet etc
- Selectie door provincie adhv vooraf vastgelegde criteria

Dansen de bomen? Bijdrage Paul Thissen op symposium Erfgoed in bos en natuur op 4-10-2012

Karakteristiek vd gehonoreerde projecten

provincie
Gelderland

18 van de 25 initiatieven gehonoreerd

Welke deelnemers?

- Particuliere eigenaren ca 50%
- Terreinbeherende organisaties 35%
- Gemeenten 15%

Binnen de projecten welke elementen?

- Parkbossen, lanen etc ca 35%
- Walsystemen 30%
- Historisch water in bos 15%
- Oud productiebos 15%
- Overig 5%

Dansen de bomen? Bijdrage Paul Thissen op symposium Erfgoed in bos en natuur op 4-10-2012

Staalkaart van projecten. Voor info zie www.probos.nl/oudebossenveluwe.

Dansen de bomen? Bijdrage Paul Thissen op symposium Erfgoed in bos en natuur op 4-10-2012

Wallen uitgelicht

- Veel projecten waarin (ook) boswallen voorkomen + van wallen weinig bekend
- Daarom parallel een kennisproject wallen
 - Workshops deskundigen -> praktijkgids Probos
 - Archeologisch onderzoek -> rapport RAAP

Dansen de bomen? Bijdrage Paul Thissen op symposium Erfgoed in bos en natuur op 4-10-2012

Proces – evaluatie

- Idee bestond al voor 2/3 van de projecten.
- Zonder provinciale bijdrage niet gelukt: 4/5 van de projecten.
- Begeleiding van Probos in 2/3 van de gevallen, zowel bij aanvraag als bij uitvoering. Hooggewaardeerd.
- Provincie slecht zichtbaar!
- Beheerders geïnspireerd, leidde soms tot extra prestaties.
- Te weinig rekening gehouden met seizoenen!

Dansen de bomen? Bijdrage Paul Thissen op symposium Erfgoed in bos en natuur op 4-10-2012

Inhoud - evaluatie

- Positief voor beleving
 - Betere zichtbaarheid, aansluiting op paden etc
 - Deel projecten met betrokkenheid ontwerpers
- Positief voor natuur
 - Meer variatie vegetatietypen
 - Natuurkwaliteit hakhout / vegetatie op wallen
- Economische betekenis niet expliciet
- Kennis van eigen terrein toegenomen voor 2/3 van de initiatiefnemers.
- Aandachtspunt is archeologie. Wordt als lastige materie ervaren.
- Behoefte aan toepasbare kennis en gebiedsgerichte projecten.
- Vooral grotere initiatiefnemers hebben behoefte aan uitgebreide visie; velen vinden goed beheerplan met cultuurhistorie geïntegreerd voldoende

Dansen de bomen? Bijdrage Paul Thissen op symposium Erfgoed in bos en natuur op 4-10-2012

Ondertussen bij SBB en NP Hoge Veluwe

Natura 2000 bostypen x
cultuurhistorie

- Beuken-eikenbos met hulst
- Eikenbos op arme bodems

Dansen de bomen? Bijdrage Paul Thissen op symposium Erfgoed in bos en natuur op 4-10-2012

Hoe verder

Gedeputeerde Annemieke Traag zal er vanmiddag meer over zeggen.

- Opgedane kennis en kunde niet verloren laten gaan, digitaal ontsluiten. Gebruik publicaties van Probos en Bosgroepen.
- Verder investeren in toepasbare kennis
- Beter begrip en meer handvatten voor natuurdoelen X cultuurhistorie.
- Meer gebiedsgericht.
- Sterkere verbinding met (vrijetijds)economie.

Dansen de bomen? Bijdrage Paul Thissen op symposium Erfgoed in bos en natuur op 4-10-2012